

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10

Тема: Психолінгвістичний аналіз онтогенезу мовлення

План

1. Онтогенез мовлення
2. Передумови виникнення потреби у спілкуванні.

Студенти повинні знати: проблему генетичної спадковості мовної здатності, учення В. фон Гумбольдта, Ж. Піаже про онтогенез мовлення; основні положення гіпотези стадіальності інтелектуального розвитку дитини; положення концепції нативізму та теорію switches (перемикачів); аспекти діяльнісно-евристичної теорії Л. Виготського, підґрунтя теорії О. Лурії; концепцію онтогенезу мовлення Н. Уфимцевої; теорію егоцентричності мови С. Рубінштейна; критерії визначення потреб спілкування Н. Авдєєвої.

Студенти повинні вміти: визначати основні положення досліджень вітчизняних та зарубіжних мовознавців та психологів про онтогенез мовлення.

Ключові слова: онтогенез мовлення, мовна здатність, стадіальність інтелектуального розвитку дитини, нативізм, теорія switches (перемикачів); діяльнісно-евристична теорія; егоцентричне мовлення, потреба спілкування, протознаки, прото-мова, дословесна система комунікації.

Питання для самоконтролю та практичні завдання:

1. Дайте визначення поняттю «онтогенез мовлення».
2. Охарактеризуйте внесок Ж. Піаже в теорію мисленнєво-мовленнєвого розвитку дитини.
3. Які етапи проходить дитина у своєму розвитку (Ж. Піаже)?
4. Що таке егоцентричне мовлення? Чому воно характерне для дітей?
5. Охарактеризуйте запропоновану Н. Хомським теорію switches.
6. Визначте основні постулати концепції нативізму, запропонованої Н. Хомським.
7. У чому полягає висунута Н. Хомським гіпотеза «модульності» мозку?
8. Охарактеризуйте діяльнісно-евристичну теорію Л. Виготського.

9. Що таке егоцентричне мовлення дитини за С. Рубінштейном?
10. Які завдання вирішуються психологами під час дослідження дитячого мовлення?
11. У чому полягали основні заперечення Н. Хомського?
12. Визначте три етапи розвитку дитячого мовлення за О. Леонтьєвим.
13. Наведіть власні приклади мовленнєвого розвитку дітей-мауглі (підготувати повідомлення). Опишіть умови, за яких герой Р. Кіплінга Мауглі міг би стати повноцінною людиною.
14. Визначте критерії (за Н. Авдєєвою), що є передумовами виникнення потреби у спілкуванні.
15. Які потреби спілкування визначають Л. Виготський, Л. Божович, М. Лисіна.
16. Визначте поняття «прото-мова» та «протознаки».
17. З якою метою розроблено питальники: KID та CDI? Які їх недоліки?